



Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2023-2025

Yksiköt:

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan:

Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

- Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.
- Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

(Lähde: [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#))

Tasa-arvo-lain (609/1986) tarkoitus on:

- estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.
- Tasa-arvolla tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolaille ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa.
- Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.
- (Lähde: [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#))

Iin kunnan varhaiskasvatussuunnitelma:

- Iin kunnan inklusiivisessa toimintakulttuurissa edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kaikessa toiminnassa.
- Jokainen henkilöstön jäsen on tärkeä osa kasvatusyhteisöä. Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä.
- Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta.
- Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa.

lin kunnan varhaiskasvatussuunnitelma:

- Varhaiskasvatus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennakko-odotuksia.
- Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.

Iin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelma:

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa esiopetuksen arvopohjaa ja toimintakulttuuria –

- Iin kunnan esiopetuksen toimintakulttuuri tukee avointa vuorovaikutusta ja yhteisöllisten toimintatapojen kehittymistä.
- Esiopetuksen toiminnassa näkyvät lapsiryhmässä edustettuna olevat kielet ja kulttuurit sekä uskonnot ja katsomukset.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan:

1. tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa
2. asetetaan kehittämiskohteita
3. laaditaan toimenpiteitä toimintakausille 2023-2025.

Nykytilan kartoitus:

Olemme tehneet nykytilan kartoitusta henkilökunnalle yhdessä tasa-arvokompassin avulla.

Lisätään perehdytyskansioon syksyllä 2023 osio tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, jossa kerrotaan käytänteitä ja arvoja avoimeen.

Huomio heräsi myös vammattomuuden normista, koska toiminta on paljon liikunnallisista ja siirtymät haastavia -> tilat vaatii liikuntakykyä/ vahvaa avustusta. Lelut ja välineet olemme inventoineet ja todenneet olevan moninaisuutta edistäviä.

Lapsille tulisi tarjota enemmän mahdollisuuksia tulla kuulluksi. Tähän keinoiksi esim. lasten haastatteluita, havainnointia, sosiogrammia. Tarkemmin tulokset näkyvät tasa-arvo kompassista.

Huoltajia kuultu syksy 2023

Yksikön kehittämiskohteet

*Kehitämme edelleen lasten kuulemista teemojen ja saatavilla olevien leikkivälineiden toiveista: saduttamalla, haastattelemalla ja piirtäen.

*Lasten kaveritaitojen tukeminen.

*Panostamme tietoisesti vanhempien kohtaamiseen ja heidän kanssa vuorovaikutuksessa toimimiseen.

Toimenpiteet

- *Lisätään perehdytyskansioon osio tasa-arvo ja yhdenvertaisuus asioista ja avoimen arvoista
- *Haastatellaan isompia lapsia ja kirjataan ylös lasten toiveita esimerkiksi liikuntatuokioista, leipomuksista, askarteluista ja minkä teeman ympärille rakennetaan toimintaa. Pienten kanssa toteutamme samat kyselyt piirtäen ja saduttaen. Toteutamme lasten kanssa sosiogrammin lasten välisistä kaverisuhteista.
- *Aikuiset saa tärkeää tietoa lapsia haastatteleamalla, joita käydä tiimipalavereissa säännöllisesti läpi.
- *Kaikki lelut ja tarvikkeet, myös tukitoimet (mm.kuvat,painokoira) ovat kaikkien käytössä ja saatavilla.
- *Toteutamme leikkitaulun käyttöä lasten kanssa, sekä leikkiparien arvontaa. Jutellaan lasten kanssa kaveritaidoista. Aikuinen on läsnä leikkien aloituksissa, jotta jokaiselle lapselle löytyy leikki ja leikkikaveri. Tarvittaessa aikuinen on ohjaamassa ja tukemassa leikinkulkua.
- *Kokeilemme helmi-maaliskuun 2024 ajan, että kaksi kasvattajaa on vastaanottamassa ja luovuttamassa lapsia, jolloin siinä tilanteessa heillä on aikaa paremmin vanhempien kuulemiseen ja kohtaamiseen. Näin ollen kaikki vanhemmat tulee nähdäksi ja kuulluksi, sekä ollaan paremmin tavoitettavissa, jos vanhemmalla on mielenpäällä asia, josta haluaa keskustella. Tämän kokeilun jälkeen teemme kyselyn huoltajille, ja käymme läpi kasvattajien kokemuksen kokeilustamme. Palautteen perusteella teemme jatkosuunnitelman kaudelle 2024-2025.
- *Tilat eivät ole esteenä liikuntarajoitteiselle, vaan tiloissamme pääsee kulkemaan mm. pyörätuolilla.

Kehittämiskohteiden toimenpiteet, aikataulut ja vastuut

- *2023-2024 kaudella panostetaan lasten välisiin kaverisuhteisiin
 - *2024-2025 kaudella jatketaan panostamista lasten välisiin kaverisuhteisiin
 - *2023-2024 kaudella panostetaan huoltajien kohtaamiseen
 - *2024-2025 kaudella jatketaan panostamista huoltajien kohtaamiseen
- *Vastuuhenkilöt: Eija Mustonen ja Tiina Moisio

Arviointi

*Suunnitelmaa arvioidaan puolen vuoden välein tiimipalaverissa.

Materiaalia

- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa \(OPH\)](#)
- [Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki](#)
- [Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen](#)
- [Tasa-arvokompassi perusopetukseen](#)
- [Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiöön materiaalipankki](#)
- [Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun](#)
- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa/Oulun yliopiston julkaisu](#)
- [KARVIN selvitys Tasa-arvo teoiksi ja todeksi](#)
- Nykytilan kartoitusta varten tutustu: [Unicefin kysely nuorille](#)